

DICTAMEN A L'ISA PRELIMINAR
ISA Bloc 1 del Programa de Mesures del Pla de Gestió
del Districte de la Conca Fluvial a Catalunya

Consell per a l'Ús
Sostenible de l'Aigua

Dictamen

El Consell per a l'Ús Sostenible de l'Aigua (CUSA en endavant), en les sessions número 57 i 58, que van tenir lloc el dimecres 6 de maig i el dimarts 9 de juny de 2009, va debatre el "Programa de Mesures del Pla de Gestió del Districte de la Conca Fluvial a Catalunya", amb l'objectiu d'elaborar el corresponent Dictamen tècnic sobre el Informe de Sostenibilitat Ambiental (ISA) preliminar del seu primer, bloc: Bloc 1 – millora de la qualitat hidromorfològica i biològica.

El President i la Secretària del CUSA volen recollir en el present Dictamen les aportacions i comentaris més rellevants que es feren durant la presentació i el debat posterior que va esdevenir després de les presentacions fetes pel Sr. Sr. Rufí Cerdán i Heredia, Subdirector General d'Avaluació Ambiental del DMAH, el Sr. Gabriel Borràs, director de l'Àrea de PUSA de l'ACA, i el Sr. Jordi Molist, cap de Departament de PUSA de l'ACA,

La revisió detallada de la esmentada presentació i del debat posterior permet formular les següents conclusions i recomanacions per a què puguin ser considerades en el procés d'aprovació de l'Informe de Sostenibilitat Ambiental (ISA) del primer bloc de mesures:

1. Manifestar la satisfacció del CUSA per la iniciativa del Departament de Medi Ambient i Habitatge i de la Agència Catalana de l'Aigua d'adoptar i promoure aquest element de planificació estratègica amb l'objectiu de garantir la integració dels valors i dels criteris de l'avaluació ambiental en la preparació, aprovació i seguiment dels plans i programes que poden contenir efectes significatius pel medi ambient. L'aspecte més important d'aquesta legislació és incorporar el criteri preventiu de que els efectes ambientals del conjunt de decisions d'un pla o programa han de ser incorporats des del primer moment en el disseny i concepció del pla o programa.

2. Destacar la intenció d'aquesta legislació de donar audiència al tots els actors que poden tenir opinió sobre el pla o programa, promouen la voluntat transversal de la llei de facilitar la consulta i la participació no solament del públic en general sinó també del públic interessat.
3. Manifestar la satisfacció del CUSA per participar en aquest procés, com a exemple d'instrument d'assessorament i consulta estable, important i especialitzat a l'hora d'avaluar els plans i programes del DMAH en els quals està implicada l'ACA, en coordinació amb les aportacions d'altres organismes públics que puguin tenir opinió al respecte.
4. Felicitar-se per la consideració més específica i amplia que la llei catalana fa a l'hora de redactar i resoldre la memòria ambiental, especificant que no només s'ha produït un acord entre les parts sinó indicant també la forma explícita de com s'ha arribat a un tal acord. La llei catalana promou un procediment d'elaboració de la memòria ambiental segons el qual l'òrgan promotor disposa de la possibilitat de continuar amb implantació del projecte, malgrat les possibles discrepàncies manifestades durant el procés d'avaluació ambiental, afavorint d'aquesta manera el principi de responsabilitat ambiental.
5. Suggestir que el Programa de Mesures incorpori la necessitat d'implantar campanyes d'informació i d'educació proactiva, per presentar als ciutadans de forma qualitativa i quantitativa el potencial de generació de CO₂ associat al consum d'aigua de diverses fonts (aigua de l'aixeta i aigua embotellada), de la mateixa manera que està fent a certs països per part de l'industria de l'aigua i d'altres productes de consum. Aquestes campanyes haurien de valorar tant els beneficis directes d'una millora organolèptica de la qualitat de l'aigua com dels seus beneficis indirectes (menys ús de sabons, més vida als electrodomèstics, menys incrustacions a les captacions, menys energia calorífica per escalfar), amb una valoració econòmica quantificades dels estalvis aconseguits.
6. Recomanar la incorporació d'un espai web a les aplicacions informàtiques de les agències, ens gestors de conca i autoritats competents on la ciutadania pugui consultar la qualitat del recurs natural de l'aigua per districtes o per conques. Aquesta actitud proactiva d'informació, educació i interpretació seria especialment molt positiva en la perspectiva dels nivells de qualitat de l'aigua que hem tingut en el passat, particularment a la conca del riu Llobregat.

7. Ressaltar la conveniència de què els indicadors ambientals considerats als ISA preliminars siguin el més concrets possible, per millorar el nivell genèric que presenten actualment en la majoria del casos.
8. Ressaltar que la gestió de sediments i la morfodinàmica dels rius s'ha de tractar de manera més detallada que fins ara, considerant que un dels principals problemes prové de la domesticació dels rius, la qual cosa ha provocat que els hàbitats tinguin una eficiència molt minsa o bé nul·la. Caldria buscar possibles solucions que substitueixin la funció natural del riu. Caldria avaluar també que un dels principals problemes de les espècies exòtiques i invasores ha estat la creació d'hàbitats artificials que ha afavorit el seu arrelament i expansió, pel qual serà imprescindible diferenciar entre espècies exòtiques i invasores que generen danys i la resta.

Els Consellers manifesten la seva satisfacció per haver pogut participar en les tasques d'assessorament i consulta de la fase preliminar d'elaboració del ISA sobre el Programa de Mesures del Pla de Gestió del Districte de la Conca Fluvial a Catalunya i reiteren la seva disposició a oferir el seu assessorament i consulta en successives etapes d'aquest procés.

Rafael Mujeriego Sahuquillo

Victòria Salvadó i Martín

President del Consell

Secretària

Barcelona, 9 de juny de 2009.